

Padomes secinājumi par nepieciešamību kultūras mantojumu izvirzīt priekšplānā dažādās politikas jomās Eiropas Savienībā

(2018/C 196/05)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ATGĀDINOT, KA:

1. ES dalībvalstu un ES iestāžu vadītāji Romas deklarācijā 2017. gada 25. martā pasludināja redzējumu par "Savienību, kurā pilsoņiem dotas jaunas iespējas kulturālai un sociālai attīstībai" un kura "saglabā mūsu kultūras mantojumu un sekmē kultūru daudzveidību" ⁽¹⁾;
2. Eiropadome 2017. gada 14. decembra secinājumos ⁽²⁾ aicināja dalībvalstis, Padomi un Komisiju atbilstoši to attiecīgajām kompetencēm turpināt darbu ar mērķi izmantot Eiropas Kultūras mantojuma gadu (2018) ⁽³⁾, lai vairotu izpratni par to, cik svarīga ir kultūra un kultūras mantojums sociālajā un ekonomikas ziņā;

ATZĪSTOT, KA:

3. ES politikas programmā kultūra šobrīd ir īpaši izcelta – tas tika apstiprināts vadītāju 2017. gada novembra diskusijā Gēteborgā, kurā vadītāji atzina kultūras nozīmi iekļaujošu un saliedētu sabiedrību veidošanā un Eiropas konkurētspējas saglabāšanā ⁽⁴⁾;
4. šī virzība atkārtoti apliecina, ka laba ES līmeņa sadarbība kultūras mantojuma jomā tiek augstu vērtēta, un apstiprina, ka svarīgi ir kultūras mantojumu integrēt citu nozaru politikā un pasākumos, lai maksimāli palielinātu tā sniegtos sociālos un ekonomiskos ieguvumus;
5. nesenie sociālie un ekonomiskie izaicinājumi, ar kuriem ir sastapies Eiropas Savienība, mudina veikt pasākumus ar mērķi stiprināt saites mūsu sabiedrībās un to starpā. Kultūras mantojums kā zināšanu un savstarpējas izpratnes avots var būt viens no šī procesa virzītājspēkiem, kas sekmē piederības izjūtu kopīgajai Eiropas telpai. Turklāt šādi pasākumi varētu kļūt par pamatu, kas palīdzētu uzturēt Eiropas solidaritāti un saglabāt Eiropas Savienības integritāti, vienlaikus veicinot un aizsargājot kultūru daudzveidību;
6. kultūras mantojums visā tā dažādībā un izpausmēs – materiālais un nemateriālais, nekustamais un kustamais, digitālais un digitalizētais ⁽⁵⁾ – ir vērtība pati par sevi; tas ir mūsu pagātnes mantojums un stratēģisks resurss ilgtspējīgai Eiropas nākotnei, kurš palīdz stāties pretī sociālām, ekonomiskām un vides problēmām dažādos līmeņos: no vietēja, valsts un reģionāla līdz Eiropas un pat pasaules līmenim;
7. Eiropas kultūras mantojums būtībā ir dinamisks, un to turpina bagātināt Eiropas tautu un nāciju kopīgās pagātnes izpēte un pastāvīgi attīstībā esošas iniciatīvas un programmas. Kultūras mantojums tādējādi ir arī iedvesmas avots laikmetīgajai mākslai un jaunradei, kuras savukārt varētu kļūt par kultūras mantojumu rītdien;

AICINA DALĪBVALSTIS UN KOMISIJU SAVĀS ATTIECĪGAJĀS KOMPETENČU JOMĀS UN PIENĀCĪGI IEVĒROJOT SUBSIDIARITĀTES PRINCIPU:

8. attiecīgās ES politikas jomās izvirzīt kultūras mantojumu priekšplānā un veicināt ieinteresēto personu informētību par savstarpējiem ieguvumiem, ko rada kultūras mantojuma integrēšana citu nozaru politikā, kā arī par kultūras mantojuma finansēšanas iespējām ⁽⁶⁾, tostarp, savlaicīgi informējot ieinteresētās personas par kultūras mantojumam pieejamajiem ES līdzekļiem;

⁽¹⁾ <http://www.consilium.europa.eu/lv/press/press-releases/2017/03/25-rome-declaration/>

⁽²⁾ EUCO 19/1/17 REV 1.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2017/864 (2017. gada 17. maijs) par Eiropas Kultūras mantojuma gadu (2018) (OV L 131, 20.5.2017., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ EUCO 19/1/17 REV 1 un Eiropas Komisijas ieguldījums vadītāju 2017. gada 17. novembra sanāksmē Gēteborgā (paziņojums "Eiropas identitātes stiprināšana ar izglītību un kultūru") – dok. 14436/17.

⁽⁵⁾ Padomes 2014. gada 21. maija secinājumi par kultūras mantojumu kā stratēģisku resursu ilgtspējīgai Eiropai (OV C 183, 14.6.2014., 36. lpp.).

⁽⁶⁾ *Mapping of Cultural Heritage actions in European Union policies, programmes and activities* ("Pārskats par kultūras mantojuma pasākumiem Eiropas Savienības politikā, programmās un darbībās") – http://ec.europa.eu/culture/library/reports/2014-heritage-mapping_en.pdf.

9. neskarot sarunas par nākamo daudzgadu finanšu shēmu, izpētīt iespējas attiecīgā gadījumā ieviest izteiktāku uzsvāru uz kopīgā Eiropas kultūras mantojuma saglabāšanu un popularizēšanu attiecīgās ES programmās. To varētu panākt, kultūras mantojumu ņemot vērā programmu sagatavošanā un īstenošanā, kā arī kultūras mantojumu kā stratēģisku mērķi iekļaujot šo programmu prioritātēs;
10. ar specifiskiem, uz mantojumu orientētiem projektiem, kuriem piemīt Eiropas dimensija un sociālā pievienotā vērtība, veicināt inovāciju, ilgtspējību un sociālo iekļaušanu, tostarp, arī ņemot vērā dzimumu līdztiesības aspektus;
11. sekmēt Eiropas pētnieku, profesionāļu un izglītības un apmācības iestāžu savstarpējo sadarbību, lai veicinātu augsta līmeņa prasmes, apmācību un zināšanu pārnesi tradicionālajās un jaunajās ar mantojumu saistītajās profesijās;
12. turpināt stiprināt kultūras mantojuma līdzdalīgas pārvaldības principu, analizējot esošo kultūras pārvaldības praksi, attiecīgā gadījumā konstatējot darbības, ar kuru palīdzību kultūras pārvaldību darīt atvērtāku, iesaistošāku, efektīvāku un saskaņotāku, kā arī daloties ar paraugpraksi;
13. konstatēt valstu un starptautisko paraugpraksi un atvieglot apmaiņu ar to, sekmējot kultūras nozares profesionāļu mobilitāti Eiropā ⁽¹⁾;
14. padziļināt un izvērst dialogu ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām, Eiropas pilsoņiem un jo īpaši – Eiropas jaunatni – ar mērķi panākt dziļāku izpratni par devumu, ko Eiropas kultūras mantojums sniedz, lai stiprinātu kopīgo Eiropas identitāti visā tās kultūru, valodu un mantojumu dažādībā;
15. turpināt atbalstīt kultūras mantojumu kā nozīmīgu elementu ES stratēģiskajā pieejā starptautiskajām kultūru attiecībām, kā arī starpkultūru dialoga veicināšanā;
16. sadarbībā ar starptautiskām organizācijām īstenot kopīgus un koordinētus pārrobežu pasākumus ⁽²⁾, kuru mērķis ir saudzēt un saglabāt kultūras mantojumu ilgtspējīgā veidā un saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam ⁽³⁾;
17. sekmēt to, lai tiktu atbalstīta kultūras mantojuma digitalizācija kā instruments, kas nodrošina atvērtu pieeju kultūrai un zināšanām, tādējādi stimulējot inovāciju, jaunradi un kultūras mantojuma līdzdalīgu pārvaldību;
18. ziņojumus par ES finansētajām, ar kultūras mantojumu saistītajām iniciatīvām un projektiem, kā arī to rezultātus un izvērtējumus sistemātiskāk darīt pieejamus tiešsaistē un nodrošināt, ka tie ir izgūstami;
19. izmantot Eiropas Kultūras mantojuma gada (2018) radīto iespēju, lai, izstrādājot konkrētus pasākumus, attiecībā uz kultūras mantojumu izveidotu kopīgu un visaptverošu stratēģisko redzējumu un nodrošinātu šā stratēģiskā redzējuma tālāku izmantošanu. Kad iespējams, varētu tiekties panākt sinerģiju ar Eiropas Padomes izstrādāto Eiropas kultūras mantojuma stratēģiju 21. gadsimtam;
20. atbalstīt uz pierādījumiem balstītas politikas izstrādi, turpinot kopā ar *Eurostat* un valstu statistikas iestādēm strādāt pie tā, lai ievāktu uzticamus datus par kultūras mantojuma sociālo un ekonomisko devumu, un veicināt starptautiska līmeņa centienus, kurus līdzīgā nolūkā īsteno tādas organizācijas kā *UNESCO* un Eiropas Padome ⁽⁴⁾;

AICINA DALĪBVALSTIS, PIENĀCĪGI IEVĒROJOT SUBSIDIARITĀTES PRINCIPU:

21. atzīt kultūras mantojuma lomu attiecīgās valstu nozaru programmās, kuras ES līdzfinansē ar mērķi saglabāt kultūras mantojuma vērtību un nozīmi vietējiem iedzīvotājiem un nākamajām paaudzēm, un pilnībā attīstīt potenciālu, kas mantojumam piemīt kā ekonomikas attīstības, sociālās kohēzijas un kultūras identitātes resursam;
22. turpināt savstarpējo sadarbību, ņemot vērā prioritātes un pasākumus, kas saistībā ar kultūras mantojuma integrēšanu citās ES politikas jomās paredzēti jaunajā kultūras darba plānā pēc 2019. gada;

⁽¹⁾ EUCO 19/1/17 REV 1.

⁽²⁾ [http://undocs.org/S/RES/2347\(2017\)](http://undocs.org/S/RES/2347(2017))

⁽³⁾ Saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam. <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf>

⁽⁴⁾ Piemēram, Eiropas kultūrpolitikas un tendenču apkopojums.

AICINA KOMISIJU:

23. plānojot, īstenojot un izvērtējot ES politikas jomas, turpināt ņemt vērā šo jomu tiešo un netiešo ietekmi uz Eiropas kultūras mantojuma stiprināšanu, saglabāšanu un saudzēšanu un jo īpaši to, ka ir nepieciešamas kvalitatīvas pamatnostādnes, ar kuru palīdzību nodrošināt, ka ES investīcijas nenodara kaitējumu kultūras mantojuma vērtībām vai nemazina to kvalitāti;
24. turpināt pašreizējo dialogu un sadarbību ar kultūras mantojuma jomā pastāvošajiem tīkliem, kas ir uzkrājuši vērtīgu pieredzi un pierādījuši savu kompetenci šajā jomā ⁽¹⁾;
25. tālāk attīstīt sadarbību ar UNESCO un Eiropas Padomi kopīgu interešu jautājumos ar kultūras mantojumu saistītajā politikā un praksē, tostarp cīņā pret kultūras vērtību nelikumīgu tirdzniecību, it īpaši konfliktu zonās;
26. censties panākt sinerģiju ar UNESCO un Eiropas Padomes konvencijām – tādām kā Eiropas Padomes Vispārējā konvencija par kultūras mantojuma vērtību sabiedrībai (Faru, 2005. gads) –, ar kurām nosaka starptautiskos principus kultūras mantojuma saglabāšanai, saudzēšanai un pārvaldībai.

⁽¹⁾ Piemēram, Eiropas Mantojuma vadītāju forums, Eiropas Mantojuma juridiskais forums un pārdomu grupa "ES un kultūras mantojums".